

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7823200097
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7823200097.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S., R. XXX, XXX XX S., dieťa rodičov: matka E. E. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., L. XXXX/X, t.č. bytom S., A. XX a otec E. E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., H. B. XXX/XX, t.č. bytom S., T. XX, v konaní na návrh otca o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rožňava, č.k. 12P/11/2023 -75 zo dňa 07.02.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Otec sa podaným návrhom na začatie konania domáhal zníženia výživného voči mal. E. B. na sumu vo výške životného minima.
- Okresný súd Rožňava ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom návrh otca zamietol. Žiadnemu z účastníkov súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.
- Proti rozsudku podal odvolanie otec, namietajúc procesný postup súdu a jeho nesprávne právne závery.
- Ustanovený opatrovník navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.
- Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.
- Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Mal. E. žije s matkou a nevlastnou sestrou. Výška vyživovacej povinnosti bola naposledy upravená rodičovskou dohodou, ktorú súd schválil dňa 30.8.2022 v konaní vedenom na súde Rožňava pod sp. zn. 12P/102/2022.

V tom čase otec bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Matka bola zamestnaná v zariadení pre seniorov ako opatrovatelka. Mal. E. mal XX rokov, bol žiakom O.. stupňa ZŠ. V súčasnosti zdôvodňuje otec potrebu zníženia výživného poklesom svojho príjmu a vznikom dlhov v dôsledku pandémie.

X. Súd vo veci vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutočného stavu veci, ktorý následne správne právne posúdil. Ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie sa príjem otca v porovnaní so stavom posledného súdneho rozhodovania nezmenil. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že otec je držiteľom živnostenského oprávnenia s predmetom podnikania služby súvisiace s produkciou filmov, videozáznamov a zvukových nahrávok, organizovanie športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí. Otec nepodal daňové priznanie za roky 2019, 2020, 2021. Súd vyhodnotil, že otec si aktívne žiadne zamestnanie nehľadá, jeho záujem o pracovné ponuky je formálny, otec nereaguje na aktívne pracovné ponuky. Na pojednávaní otec uviedol, že prácu koordinátora ponúknutú úradom práce nie je ochotný vykonávať. Otec je zdravým mužom, ktorý vie zarobiť peniaze tak, aby si svoju vyživovaciu povinnosť plnil prioritne, čo je nakoniec jeho zákonná povinnosť. Je vysokoškolsky vzdelaný pedagóg a odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie nepochybuje, že si v prípade reálneho záujmu dokáže nájsť prácu zodpovedajúcu jeho kvalifikácii a talentu. Čo sa týka odôvodnených potrieb dieťaťa, jeho výdavky predpokladane plynutím času vzrástli, aj keď nie podstatne. Príjem matky sa nezmenil. Za daných skutkových okolností súd návrh otca na zníženie výživného zamietol. S prijatými skutkovými závermi aj právnym posúdením súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil, pričom svoje rozhodnutie argumentuje nasledovne.

8. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka *res iudicata* - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „*rebus sic stantibus*“).

9. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov.

10. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

11. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na mal. dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

12. V nadväznosti na vyššie uvedené teoretické východiská, súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti návrhu otca správne skúmal zmenu pomerov, ktorá by od času poslednej úpravy výživného hmotnoprávne odôvodnila rozhodnutie o zmene jeho výšky. Sledujúc zákonné kritéria určovania výživného, uvedené v § 75 ods. 1 zákona o rodine, ani odvolací súd nezistil dôvod pre vyhovieť návrhu otca. V čase uzavierania rodičovskej dohody o zvýšení výživného na sumu 150,- eur a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie sa príjem otca nezmenil. Otec bol rovnako ako v súčasnosti bez formálneho príjmu, napriek tomu súhlasil s výživným vo výške 150 Eur mesačne.

13. Ďalším relevantným kritériom určovania výživného sú odôvodnené potreby mal. dieťaťa. V tomto smere sa predpokladá zvýšenie výdavkov mal. E., čo možno vyvodiť z jeho prirodzeného, najmä fyzického vývinu, v dôsledku ktorého dieťa kladie zvýšené požiadavky na stravné, ale aj ošatenie či obuv, ktoré treba obmieňať. Bez potreby vykonania ďalšieho dokazovania má odvolací súd za to, že aj odôvodnené potreby dieťaťa kontraindikujú zníženie výživného.

14. Otec v podanom odvolaní namieta správnosť protokolácie zápisnice z pojednávania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie o tom, čo je podstatné a čo ako treba zachytiť v zápisnici, je rozhodnutím sudcu alebo predsedu senátu, ktorý zápisnicu diktuje, a ktoré je limitované jeho subjektívnym vnímaním toho, čo pri úkone súdu zaznelo, a aký to má význam pre ďalšie konanie. Otec ako účastník konania mal právo namietať protokoláciu súdu do zápisnice priamo pri úkone súdu. Z obsahu spisu nevyplýva, aby tak učinil. Navyše, je potrebné zdôrazniť, že pre zistenie skutočného obsahu prednesu strany alebo výsluchu svedka, znalca alebo strany konania je rozhodné to zachytenie, ktoré bude obsiahnuté vo zvukovom zázname, a nie v zápisnici. V prejednávanej veci námietky obsahu protokolácie zápisnice nemali vplyv na správnosť právnych záverov súdu.

15. Zhrnúc teda vyššie uvedené, od poslednej úpravy výživného nevzhladol odvolací súd takú zmenu pomerov, ktorá by dôvodila vyhovieť návrhu otca. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie z tohto dôvodu považuje odvolací súd za vecne správne a toto potvrdil postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhladol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).